

Deze keer geland bij sportpark De Maten en De Venen in Kampen, 12 december 2014

Echte mannen eten ballen

Van sportpark naar bruisend hart van de wijk

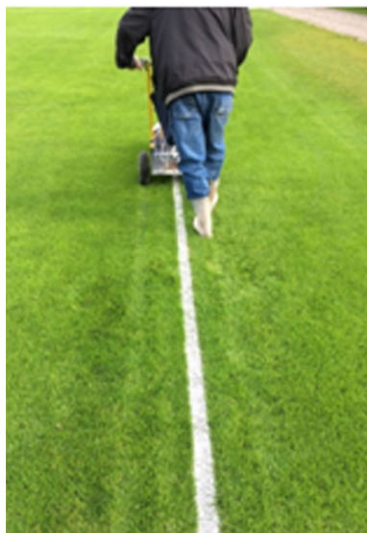
Hoe maak je van een sportpark hét kloppende maatschappelijke hart van een wijk of zelfs van een hele stad? Hoe vind je daarvoor verborgen vliegwielen en verbind je grote formele plannen met kleine informele krachten? In deze RollingStone kwamen daarvoor een hoop ervaringen, praktijkvoorbeelden en tips op tafel.

De uitdaging voor sportpark De Maten

900 x 600 meter ruimte. 1 sportpark met 3000 leden. 3 voetbalverenigingen, 1 tafeltennisvereniging en 1 korfbalvereniging. 130 sponsors. Doordeweeks leeg en desolaat, in weekenden een drukte van belang.

Dat is het werkveld van Rob Kluvers, de gastheer van deze RollingStone. Hij wist waar hij aan begon, toen hij in mei 2014 sportparkmanager werd van sportpark De Maten en De Venen in Kampen. Zijn opdracht bestond uit mooie, maar ook behoorlijk pittige ambities:

“Meer reuring, minder leegstand door de week. Invulling geven aan de maatschappelijke rol van het sportpark. Een aantrekkelijkere uitstraling en meer smoel. Meer mensen die zich welkom voelen. Sportparkmanagement met een toegevoegde waarde voor de individuele verenigingen. Twee jaar subsidie voor het salaris van de sportparkmanager is prima, daarna gaat het om terugverdienen. Een businessmodel ontwikkelen waarmee de exploitatie van het sportpark rendabel wordt.”

Dat is geen kleine opdracht! Zeker niet met een countdown van 2x12 maanden...

Rob ging er dit jaar voortvarend mee aan de slag. Met veel ideeën, ambitie, gedegen management- en ondernemerservaring. Met een gezamenlijk visiedocument van alle clubs, kritisch meedenkende bestuurders en veel doorzettingskracht.

SPORTPARK
DE VENEN & DE MATEN

Dat je daar een heel eind mee komt, blijkt uit alle nieuwe lijnen die hij in sneltreinvaart in de eerste zes maanden heeft getrokken: samen met het sportparkbestuur, de gemeente, het SW-bedrijf, zorgverzekeraars, woningcorporatie, RIBW, ROC Landstede, Philadelphia, Provincie, wijkvereniging. Dit zijn de gezamenlijke activiteiten en plannen, die daaruit zijn ontstaan:

- Het sportpark biedt **dagbesteding** aan mensen van het RIBW: lijnen kalken, allerlei klussen doen, blad harken etc. Vrijwilligers helpen daarbij en werken met hen samen. In 2015 gaat het RIBW het hele activiteiten-centrum naar het park verplaatsen.
- Met woningcorporatie Delta Wonen wordt nagedacht over een ontmoetingsplek annex **huiskamer voor ouderen** die aan de overkant van het park wonen. Maar eerst kennismaken! Waarschijnlijk wonen er een hoop mensen met talenten, kennis en levenservaring, die nu nog onbenut blijven. Of het nou om verfraaiing van het terrein gaat, het bakken van appeltaart of het coachen van kinderen – alle talenten zijn op het park welkom! Rob zegt: ‘Ik wil ook rondom het sportpark een community bouwen. Niemand is alleen kwetsbaar of zielig. Als ik de bewoners als zodanig benader, dan schiet ik mijn doel - gemeenschapsvorming - voorbij.’
- Er zijn onderhandelingen met het ROC Landstede, het UWV, zorgverzekeraars, gemeente Kampen en het RIBW over een **praktijkcentrum** voor leerlingen en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Met het idee dat jongeren of mensen met beperkingen die werkervaring opdoen en onderwijs volgen, straks bij sponsors van het park of de gemeente verder aan de slag kunnen.
- Met de gemeente vinden op dit moment gesprekken plaats over het ontwikkelen van een **‘buurthuis nieuwe stijl’** voor kinderopvang, startup’s, activiteiten van buurtverenigingen en bewonersinitiatieven.
- Bij de ingang van het park komt een multifunctioneel **beachveld**, waar iedereen die daar zin in heeft aan de slag kan met beachvolleybal, -voetbal, -soccer, -handbal, -badminton, -frisbee, -hockey.

So far so good. Het netwerk buiten het park is al behoorlijk groot. Dat loopt dus prima. Maar er is nu een punt bereikt, waar iets anders moet gebeuren dan nog meer mooie initiatieven ontwikkelen... Dat biedt ruimte voor nieuwe vragen:

Hoe kun je alle nieuwigheden, ideeën en veranderplannen intern laten landen?
Hoe vind je daarvoor eigenaren en verborgen vliegwielen op het park?

En misschien nog belangrijker: hoe kom je achter de ideeën en veranderplannen van verenigingsleden? Hoe verbind je grote formele plannen met kleine informele krachten?

De RollingStone heeft daarvoor zeven wijze transformatietips opgeleverd.

“Op dit punt gekomen is alles open.”
Weggedialoog/Linda Pijnacker, Foto: Ronald van den Boogaard

Transformatietips van de RollingStoners

1. Samenwerking en communitybuilding centraal stellen, niet de inhoud.

De rol van communitybuilder/verbinder is belangrijker dan alle andere dingen.

Als je samenwerking en communitybuilding als focus hebt in plaats van de inhoud, krijg je meer commitment en medewerking. Niet teveel lanceren, maar intern op zoek gaan naar verbinders en mensen met goede ideeën. Geef hen ruimte en moedig hen aan. Meer laten ontstaan i.p.v. doelgericht handelen.

2. Wat wordt het nieuwe verhaal, het uithangbord van het nieuwe park?

Maak gezamenlijk - niet (alleen) met de besturen, maar met een energieke denk-en-doe-tank - een verhaal of boodschap waar je warm van wordt. Eentje die het makkelijk maakt om Ja op te zeggen. Dat is de basis van al het werk. Geen droge visie, maar een droom, de WHY:

www.youtube.com/watch?v=jmjR8eLYpao

Wat wil je met elkaar aan de man/vrouw brengen, waarvoor wil je dat mensen hun angsten en mitsen en maren voor verandering overboord gooien? Waarvoor gaan ze net die ene stap harder lopen, zich uitsloven? Wat is het verhaal van het park? Geen verhaal van besturen en stakeholders, maar iets waar de leden van het park en omwonenden bij kunnen aansluiten.

Als je iets hebt waarmee mensen zich kunnen identificeren, waarnaar ze kunnen verlangen, dan kunnen ook mensen van buiten het sportpark gemakkelijk aansluiten. Dan gaat het ook verder dan de sport.

“Als je een schip wilt bouwen, roep dan geen mannen bij elkaar om hout te verzamelen, het werk te verdelen en orders te geven. In plaats daarvan leer ze verlangen naar de enorme eindeloze zee.”

Antoine de Saint-Exupéry

Voorbeeld van een bruisend sportpark met een sterke community en een sterk label in Sittard: het BOSS-park

www.tboss.nl

Geef ook anderen de gelegenheid om de boodschap te vertellen. Nodig mensen bewust uit om het verhaal verder te vertellen en er hun eigen draai aan te geven. Werk eraan dat iedereen iemand kent die op die nieuwe manier bezig is. Zoek ook mensen die via sociale media communiceren. Rob werkt daarvoor bijvoorbeeld samen met de bovenbouwleerlingen van een basisschool in de buurt.

Vier tips voor communitybuilding: tinyurl.com/qjmxovc

3 De kring bottom-up groter maken. De onderstroom opzoeken en niet op de eigen plannen blijven zitten.

Ga breder dan vanuit de eenheid 'sportparkmanager-besturen' opereren. De ALV is slechts één van de krachtenvelden en te beperkt (qua diversiteit en doekracht) voor voldoende innovatiekracht die voor zo'n ingrijpende transitie nodig is. Dat vraagt om omdenken: niet zelf doen, maar faciliteren dat zoveel mogelijk mensen uit de clubs het zelf doen.

Zoek de onderstroom op, ga op zoek naar de informele krachten op het park, naar draag- en doekracht. Niet sleuren en trekken maar van binnenuit werken. Zoek gedreven en betrokken mensen die in zijn voor vernieuwing of er al mee bezig zijn. Mensen met andere talenten dan in de besturen. Ga op zoek naar raakvlakken met wat zij zoal doen in het dagelijkse leven, iets waar ze blij van worden. Stel een energieke meedenkersgroep samen met mensen zonder functies en posities. Wees blij als mensen met je plannen aan de haal willen gaan.

Er zijn altijd informele leiders die ook 'deuropeners' zijn naar anderen. Die zijn vrij makkelijk te vinden. Ga praten langs de lijnen, vraag of iemand weer iemand anders kent voor wie de nieuwe plannen misschien interessant zijn of die zelf ideeën hebben.

Op zaterdag aan de bar zitten, met mensen kletsen zonder specifiek doel helpt ook. Of bestuursleden vragen welke leden van hun vereniging het leuk zouden vinden om ergens een bijdrage aan te leveren. Misschien niet 1x in de week maar 1x in de 2 maanden. Ook goed.

Belangrijke vragen voor dit alles zijn: 'Waar loop jij warm voor/waar word je blij van?' en 'Ken je nog iemand die...?' Goed om te weten: mensen willen meestal wel iets doen, maar alleen als je het persoonlijk vraagt. En misschien willen ze niet iets voor jou doen, maar wel voor de buurvrouw.

En als je de verbinders in de verschillende clubs hebt gevonden, kun je ook de interne en externe werelden bij elkaar brengen en de bovenstroom (formele wereld) en onderstroom (informele krachten) met elkaar verbinden. Bijvoorbeeld meer verbindingen voor elkaar krijgen tussen de verenigingen onderling. Tussen informele doeners en nieuwe plannen. Tussen sportparkbestuur en individuele verenigingsleden. Het zijn nu allemaal gescheiden werelden. Ook hier helpen weer simpele vragen, zoals 'Ken je iemand die hier op het park sport? Heeft die misschien ideeën of wil die misschien iets betekenen of iets doen waar we met elkaar wat aan hebben?' Stel die vragen ook aan externe stakeholders en sponsors. Daarmee sla je bewust bruggen tussen de formele en de informele wereld.

Filmpje over het groter maken van de kring en je rol als leider daarin:

www.ted.com/talks/derek_sivers_how_to_start_a_movement#t-11322

4. Voorbij de Ja-maar's: vernieuwen betekent anders scoren .

Ons brein is gebouwd op behoud. Veranderen valt niet mee. Mensen doen dingen al jaren op dezelfde manier. Verandering bedreigt oeroude tradities, maakt sommige mensen onzeker en bang. Verenigingen redeneren vanuit hun eigen belangen en besognes, vrijwilligers reageren vaak vanuit de angst voor veranderingen. Voordat je het weet vind je meer hakken in het zand dan in de startblokken. En zitten er allerlei apen op jouw schouder die er niet thuishoren.

Wat kun je daaraan doen?

- Voor veranderingen heb je vaandeldragers nodig én mensen van onderop die zich eigenaar gaan voelen van de nieuwe dingen. Die anderen laten zien: 'Het kan wel, en het is nog leuk ook!'

- Bedenk niet zelf een plan, leg een vraag neer bij de energiekelingen en agendeer HUN vragen en ideeën, geef hen een podium.
- Organiseer oplooppjes. Zet mensen bij elkaar om ervaringen en ideeën uit te wisselen. Stop energie in de moderatie van zo'n bijeenkomst, in de aanloop en de opvolging na afloop. Maak het gezellig, laat de energie niet weglekken. *'Why do you have a meeting, when you can have a party?'* (Jim Diers, internationale communitybuilder).
- Zoek en ondersteun ambassadeurs van een nieuw plan. Bijv. Beachveld-adepten. Vraag hen wat zij nodig hebben om het veldje voor elkaar te krijgen en wat jij er eventueel aan kunt bijdragen. Laat hen ook zelf over het beachveld-plan in een ALV vertellen. Ander voorbeeld: in Hellendoorn werkte een bestuurslid van een sportclub bij een dagbestedingsorganisatie. Zij heeft bij het bestuur aangekaart dat een combinatie met dagbesteding misschien een goed idee is. Iedereen ging mee in haar verhaal.
- Oud en nieuw met elkaar verbinden zit 'm ook in kleine dingen. Gehaktballen en appeltaart kunnen heel goed samengaan (ook al eten echte mannen alleen ballen...), zeker als de appeltaart gebakken is door iemand die ze kennen of als er andere mensen zijn die hem meteen bestellen als hij warm en geurend uit de oven komt.
- Wat ook helpt: steeds meer mensen die anderen kennen die meedoen met een van de nieuwe activiteiten. Als de kring begint te groeien en als er verbindingen ontstaan. *'Mijn oma komt nu elke maandag in de huiskamer bij ons op het park.'*
- Gewoon Doen! Begin klein, zorg voor kleine snelle successen. En doe en vertel het niet allemaal zelf. Bijvoorbeeld als je gezamenlijke inkoop op gang wilt brengen, ga op zoek naar een fantastische inkoper die er lol in heeft en het ook kan uitleggen: *'Als we het zo doen levert het ons dit op.'* Of organiseer om te beginnen een eenmalige gezamenlijke inkoop rond een bepaald moment of thema, Sinterklaas bijvoorbeeld.
- Zorg ervoor dat iets gaat draaien waar sommige sceptici niet in geloven. De verkoop van de appeltaart, de nieuwe winkel, de dagbesteding. Dan ontstaan nieuwe tradities, nieuwe vriendschappen, nieuwe energie en acceptatie.

5. Samen doen verbindt: voordat je het weet heb je een beweging...

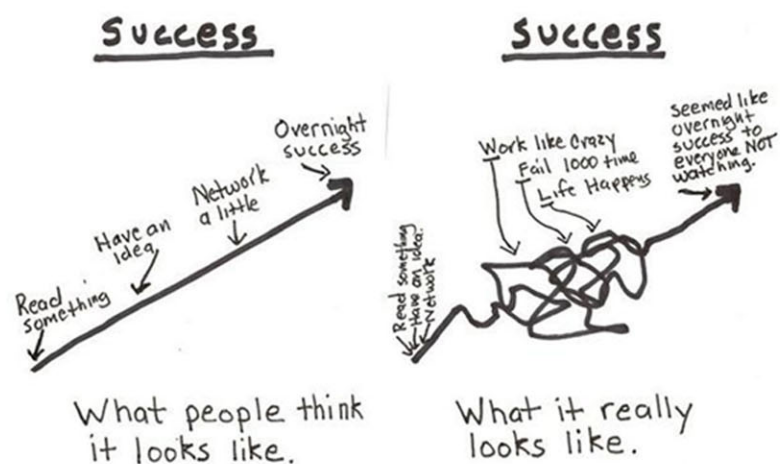
Dus: ga gewoon doen, klein starten, nadruk leggen op wat kan in plaats van op wat niet kan, persoonlijke relaties opbouwen door te doen en er steeds op uit zijn om de kring groter te maken: daarmee krijg je een lopend vuurtje.

Vrijwilligers die met elkaar bedenken hoe ze met bewoners van RIBW's kunnen samenwerken, hebben meer lol in de samenwerking en voelen zich verantwoordelijker dan wanneer het samenwerken opgelegd is. Op een gegeven moment zijn het 'hun jongens' geworden. En voelen de RIBW'ers zich thuis op het park.

Een huiskamer voor ouderen beginnen door één ochtend in de week te organiseren met een specifieke activiteit. Eentje waar bewoners zelf mee komen of waar zij graag zelf werk van willen maken. Kijken of je combinaties kunt maken met (klein)kinderen die op het park sporten.

6. Het tempo van de vernieuwing is het tempo van de doeners, niet het tempo van opdrachtgevers of instellingen.

Het tempo waarin je vernieuwing wilt bewerkstelligen is heel bepalend. Soms gaat het snel, soms moet je dimmen. Het is niet lineair, net zo min als dat succes lineair is.

Wijze tempolessen:

- Altijd alert zijn hoe je de energie kunt vasthouden.
- Continu afwegen: wat moeten we gewoon doen en waar moeten we ons aanpassen.
- Maar ook: gewoon doen, niet wachten.
- Tijd nemen om klein te beginnen en geduld hebben. Soort 'tuinman-houding'.
- Niet alles aan elkaar koppelen, ook niet alles (te)gelijk willen.

7. Bonustip voor gemeenten: zorg beter voor je interne lijnen

Gemeente en sportverenigingen hebben in veel opzichten dezelfde belangen. Leg veel meer lijntjes met collega's van andere beleidsafdelingen dan je als ambtelijke sportmedewerker normaal gesproken zou doen. Bijvoorbeeld met re-integratie, onderwijs, gymlokalen, leerplicht, jongerenwerk. Praktisch voorbeeld van Hans (gemeente Hellendoorn) over ontschotten: hij heeft een stagiaire de opdracht gegeven om interviews te houden met collega's. Met vragen zoals: *'Wat voor project draai jij? Is er een connectie met sport? Welke verbindingen kunnen we maken?'*

De links van de deelnemers op een rij:

Voorbeeld van een merk: het BOSS-park in Sittard (Bewegen, Ontmoeten, Sport en Spel): www.tboss.nl

Hoe ontstaat een beweging? De rol van de leider en de betekenis van de eerste volger:
www.ted.com/talks/derek_sivers_how_to_start_a_movement#t-11322

Vijf misvattingen over de maatschappelijke inzet van sport/Penny Nugteren, sportpluscoördinator:
<http://www.rotterdamssportsupport.nl/nieuwsbrief/artikel.php?title=vijf-misvattingen-clubs-over-maatschappelijke-inzet-sport&id=414&aid=264>

Deep democracy, een methode waarmee je tegenstellingen met elkaar kunt verbinden: deepdemocracy.nl

Overeenkomsten tussen communitybuilding en vuur maken:
www.planenaanpak.nl/doc/Communitybuilding%20en%20vuur%20maken,%20Plan%20&%20Aanpak.pdf

Simon Simek over 'Why is the why so important?':
www.youtube.com/watch?v=jmjr8eLYpao

De kracht van samenwerking in de sport. Twynstra Gudde:
www.twynstragudde.nl/sites/default/files/content/blog/tg_meer_kracht_voor_sport.pdf

Noaberschapsfonds Overijssel:
www.oranjefonds.nl/overijssels-noaberschapsfonds

MAEXchange, waarmee je de waarde van je sportpark/vereniging expliciet kunt maken, ook voor nieuwe partners en stakeholders: www.maexchange.nl

Landingsplaatsen en journaals van eerdere Rollingstones:
www.planenaanpak.nl/acties/in-actie/over-rolling-stone-bijeenkomsten

Veel dank aan de deelnemers van deze RollingStone Superbowl over 'Sportverenigingen en community-building': Alinda Potze, Rianne Bijl en Martin Peelen uit Hoozeveen (Elim Energiek en de Smederijen), Frank Rooseboom uit Zwolle, Petra ten Pas van de KNVB/district Oost, Hans Galgenbeld uit Hellendoorn, Monica Sommer en Sandra Taks uit Zaanstad, Gerda Deekens van Kracht in NL.

En een speciale dank aan Rob Kluvers als gastheer van deze RollingStone en Paul Basset van Kracht in NL voor het samen optrekken, in de trein en ter plekke!

Birgit Oelkers
deelnemer en matchmaker RollingStone
oelkers@planenaanpak.nl

Birgit Oelkers @Boelkers • 12 dec.

Hoe maak je van een sportpark een maatschappelijke hotspot? Geef het smoel, vertel je niet aan ambities, slow down waar nodig, zoek naar verbinders.

Meer info over Sportpark De Venen & De Maten vind je hier: www.sportparkkampen.nl

Meer info over Kracht in NL:
www.krachtinnl.nl

RollingStones worden onder de vlag van Kracht in Nederland geïnitieerd. Doel is om meer uitwisseling op gang te brengen tussen community builders onderling en met community ondersteuners, die samen hun idealen realiseren. Drie tot vier keer per jaar biedt een RollingStone een kijkje in de keuken bij een lokale community.

Meer info:
<http://www.planenaanpak.nl/acties/in-actie/over-rolling-stone-bijeenkomsten>

Wil je op de hoogte blijven van komende RollingStones, stuur dan een mailtje naar oelkers@planenaanpak.nl

Opmaak Kracht in NL
Ontwerp opmaak Aukje Grouwstra
www.aukjegrouwstra.nl